

SANT DEL DIA: Sts. Nicolau, conf.; Lucas i Clement, mrs.

Sant de demà: St. Prot i Jacint, germans. Quasana heres: A la iglesia de Nra. Sra. de Misericordia de RR. terçaries de Sant Francisco de Asís. — Hora d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda. — Demà: A la iglesia de PP. Carmelites (carrer Lauria, 51). — Cort de Maria: Nra. Sra. de l'ajuda, a la iglesia de Nra. Sra. de la Bonanova, a St. Agustí. — Demà: Nra. Sra. del Patrociní, a la Catedral. — Missa d'avui: Sant Nicolau i Sant Prot, conf. i blanc. — La de demà: Quart dia de la infraestructura de la N. de la V. M. c. blanc. — Adoració nocturna: Avui, torn del S. L. de Jesús.

Observatori Meteorològic de la Universitat. — Director: E. Alcobé. — 9 setembre
HORES D'ESPLAUS: De 11 a 12 hores. — Baròmetre a nivell del mar: 760. — Temperatura: Màxima 21.5; mínima 13.5. — Pluja: 0. — Alçada evaporada en mil·límetres: 0.3. — Graus d'humiditat: 60. — Direcció del vent: S. — Velocitat del vent: 2.5 km. — Estat del cel: núvol. — Nivells: Clases C, G. — Quantitat: 0.3. — Observacions particulars: 0. — Sorolls: 0. — Sèquia de la línia: 2.5. — Poca 1913 m.

L'EXCM. SENYOR

D. Joan Sanpera i Torras

Marquès de Les Franqueses

Ha mort als 74 anys d'edat havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els seus afilgits esposa la Excm. Señora Donya Josepa Rodés i Ruiz, fills, Antonia, Josepa i Joan, fill polític Don Pere Alier, néts, germans polítics, nebots, cosins i demés parents i la raó social MORATÓ. SANPERA, al participar als seus amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els supliquen el tribut un record en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuoria, carrer de la Princesa, número 57, a les deu del matí, de demà, divendres, dia 11 del corrent, per acompanyar el cadavre a l'iglesia parroquial de Sant Cugat i després al Cementiri Nou.

N'os convida particularment.

Don Ramon Amigó i Cuyás

Doctor en Dret i advocat d'aquest Il·lustre Col·legi

mori el dia 28 del passat mes d'Agost, a l'edat de 31 anys

(A. C. S.)

La seva afilgida família i la raó social «Pelegrí i Amigó, S. en C.», recorden als seus amics i coneguts tan sensible pèrdua i els preguen el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir en alguna de les misses amb ofertori que, per a etern descans de la seva ànima, se celebraran demà, divendres, dia 11, de deu a dotze, a la Capella del Santíssim d'aquesta Santa Catedral Basílica.

N'os convida particularment

La Lliga Espiritual de la Mare-de-Deu de Montserrat

en sufragi de l'ànima dels catalans morts en defensa de la Patria, vos prega una oració i l'assistència a la Missa que s'oferirà en la diada commemorativa del divendres, 11 del corrent, a dos quarts de vuit, a l'iglesia de Sant Just i Sant Pastor. Predicarà l'oració fúnebre el P. Pius, d'Igualada, caputxi, i executarà la part musical la Capella de Sant Felip Neri que dirigeix el mestre Lluís Millet.

Barcelona, setembre de 1914

ANÓNIMA CLAUDI DURÁN

«Construccions Monier»

DE CIMENT I FERRO

Ronda Sant Pere, 44, baixos

Paviments de lloses i llosetes granítiques (patent d'invenció número 58.183)

Son sempre nous; no's desgasten; no rellisquen
Els millors per a quadres de fàbriques, andens de ferrocarri, acores i en general per a locals de molt tràfec
Graons granítics per a escales de molta circulació

Banco Hispano Americano

AVIS:

Els portadors de giro del Banc de la Província de Buenos Aires i de les seves sucursals i Agències, emesos a nostre càrrec o per compte nostre, poden passar a cobrar-los en nostres oficines. Barcelona 9 de setembre de 1914. El Director, Jaume Mac Veigh

J. Marsans Rof i fills

Valors, Cupons, Giro, Carvi de Montades, Comptes corrents, Viatges

(RAMBLA CANALETES, 21)

Editors:

- Jovs s'ofereix per a viatjar per Amèrica. Raó en aquesta Administració.

Regionalisme

Federalisme

PER

LLUÍS DURÁN I VENTOSA

Venda a Barcelona:

A les principals llibreries

Venda per a fora:

Llibreria F. Puig; Pl. Nova.

Dr. Serrallach Viesurineria i renyon. De 12 a 21 6 a 7. Pels 7, 40 «Q» econòm. 7 a 9. Jovellanos 9

CONTRA LA TOS

ÈXIT ADMIRABLE

Aixarop del Dr. Villegas

(A BASE DE BROMOFORM I HEROINA)

Allivia l'acte i cura tota classe d'efectes bronquials, els catarrsos, els tísos els asmàtics, els d'èmbols i quants patèixin roquera, fadiga o espectoració deuen usar-lo com a remei radical, segur i exclusiu.

DEMANA EN FARMACIES

Per l'Onze de setembre

La Bandera Catalana

a Ca la Ciutat

Per les notícies que's tenen al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, serà veritablement imponent i solemne l'acte d'oferir dita entitat a l'altalene de Barcelona la Bandera Catalana que per acord de l'Ajuntament deu onejar en la fatxada gòtica del Palau Municipal tots els dies festius i demés acordats per dita Corporació. L'immensa majoria, per no dir totes les associacions de caràcter autonomista i patriòtic de Barcelona (que entre polítiques, culturals, professionals, etc., s'usen alguns centenars), enviaran llur representació per a acompanyar als comissionats del Centre designats per a fer entrega de la Bandera, i els quals, com es sabut, sortiran del local d'aquella, Rambla de Santa Mònica, 25, a la una en punt del migdia de demà, divendres. Junts amb la Bandera entregaran els comissionats a l'alcalde, un preciós remat de ferro per al pal de la Bandera, construït en els tallers de la Casa Ballerín i un album, confeccionat amb tan gust com riquesa en els coneguts tallers de la Casa Viuda de Miquel i Riús, contenint les llistes de la subscripció pública iniciada anys enrera, amb la quota única de 10 cèntims de peseta, per a contribuir a la confecció de la Bandera. Sumen dites llistes un total de prop de 7.000 firmes, essent d'advertir que pels anys transcorreguts, se n'havia perdut un considerable nombre per haver-se dissolt durant el mateix temps, nombroses associacions de les que obrien llistes i haver-se's-hi extraviat a algunes de les encara existents. Així pot calcular-se en 10.000 persones les que contribuïren en son dia a l'esmentada subscripció.

La Escola Nacionalista

de Torelló

El pròxim dia 13 tindrà lloc a Torelló la solemne inauguració oficial del nou centre Esbart Regionalista, adherit a la Lliga Regionalista. Assistiran a l'acte, ademés de importants elements de la vila, el digníssim diputat a Corts pel districte, estimat amic i company don Narcís Verdager i Callís, i el senyor Lloret. El programa que s'ha confeccionat és el següent: Matí, ofici solemne, que s'aplicarà pels Martres de Catalunya. Nit, gran vetllada patriòtica, literària i musical, amb la col·laboració dels esmentats senyors i altres personalitats del poble i de la comarca. Hi ha gran entusiasme per assistir a aquesta festa, que promet revestir gran solemnitat.

Per en Rafael Casanova

Convoquen a llurs socis per a anar a retre homenatge i posar coronas de flors als peus de l'estatua del gran Conciller en Cap de Barcelona: La Lliga Regionalista de Gracia, a les vuit del matí de demà, al domicili social, carrer del Salmerón. Associació Nacionalista Catalana, Casal Catalana del Districte II, a dos quarts de vuit en punt de demà, al matí, al local social, Boria, 24 i 26, principal. Joventut Catalana de Barcelona, al local del Casal Catalana del Districte Segon, Boria, 24 i 26, avui, a les onze de la nit. El Centre Nacionalista de Sans «Els

Segadors», al seu local, carrer de Sans, 70, avui, a les nou del vespre. L'Orfèu de Sans. El Casal Nacionalista Martinec, «La Joventut», «Els Néts dels Almogàvers» i l'Esbart Dançaire, al seu local, carrer de Poblet, abans Xifré, 25, avui, a les onze de la nit. El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, sortiran del local social, Rambla de Santa Mònica, 25, demà, a les set del matí.

Corones

El Consell Directiu de l'Associació Catalana de Beneficència prega als consocs que vulguin acudir demà, divendres, a dos quarts de vuit, a la Redacció del setmanari «Renacimiento», per a anar, com cad'un, a portar una branca de roure a l'estatua d'En Rafael de Casanova.

La «Escola Catalana gratuïta Mossèn Cinto» i el «Chor Infantil Mossèn Cinto», aniran a portar una corona o ram a l'estatua del Conciller en Cap, sortint una comissió de deixebles amb els Mestres i el Conciller, a les vuit, del local social, Passeig de Sant Joan, 85. Durant el dia, desfilaran per davant de la mateixa tots els deixebles, a diferents hores.

Demà, a les vuit del matí, sortiran els socis i el C. D. del «Foment Autonomista Català», per a portar una corona a l'estatua d'En Rafael de Casanova. La Redacció del periòdic «Escala» portarà un ram a l'estatua d'En Casanova, sortint del local social de la «Escola Mossèn Cinto» a les vuit de demà, divendres.

La U. N. R. Casal Catalana del districte III, celebrará en son estatge social avui, dijous, dia 10, a dos quarts de deu de la nit, una vetllada patriòtica, commemorativa del segon Centenari de les pèrdues de les llibertats de Catalunya, en la que hi prendran part valiosos elements de l'Unió Catalana. A l'actuar dit acte, el C. D. i socis, junt amb el nou «Grup femení catalanista», del mateix Casal, aniran a portar coronas a l'estatua d'En Rafael de Casanova.

Volent, a més, d'homenar als marts que caigueren en la defensa de Catalunya, homenatjar a la Catalunya nova, ha acordat aquest Casal convidar a totes les entitats que sentin amor per nostra patria, per a que'l vinent diumenge, dia 13, a les dotze del matí, vagin a portar rams de flors a la simbòlica representació de Catalunya que hi ha enclavada en el monument a Colón.

Un dels actes més importants amb que enguany serà commemorat l'Onze de Setembre el constituirà, sens dubte, un grandíssim miting que està organitzant la Secció de Propaganda Autonomista del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, que's celebrará demà, divendres, a la nit, en el grandíssim hostatge de dit Centre, Rambla de Santa Mònica, 25. Prendran part en dit miting, ademés d'elements del Centre, significades personalitats que portaran la representació de totes les branques del nacionalisme català.

L'Associació Nacionalista Catalana, Casal Catalana del Districte II, està organitzant una vetllada necrològica per a commemorar la luctuosa data de la caiguda de Barcelona i amb motiu del segon Centenari de 1714-1914. S'anunciarà la data i programa de la festa.

Municipi

La comissió de Cementiris projecta dedicar una sepultura per a les despulles del que fou tinent alcalde senyor Fabra Ledesma (q. a. c. s.), avui dipositades en un nínxol de lloguer.

Al negociat de Foment hi ha exposat el projecte de canvi de numeració del carrer del Renard.

Han visitat a l'alcalde accidental uns d'auradors que, degut als conflictes actuals, estan sense feina i desitgen que se'ls encarregui alguna restauració de dependències municipals.

Uns veïns dels carrers de Nàpols i Sicília que s'han queixat dels abusos dels cabrers que converteixen la via pública en corral.

Uns paletes de Sant Martí que també han demanat feina.

La comptaduria municipal ha participat a la comissió de Governació que no hi ha consignació per al pagament de la quantitat de 250 pessetes amb destí al monument als corsaris de l'Íbica.

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques ha sol·licitat de l'Ajuntament una subvenció per a l'any 1915, i altra per a la publicació dels Anals.

Amb motiu d'uns anàlisis practicats en el Laboratori d'anàlisi químic s'ha sol·licitat de la comissió de Governació que's faci una visita a aquella dependència.

Sembla que's tracta de que un mateix anàlisi, fet al Laboratori municipal i a un laboratori particular, ha donat resultats diferents.

Segons a lo disposat en el Reglament, es fa públic que des del dia 15 al 30 del mes actual, a la Escola municipal de Música, en els dies feiners, de deu a una, quedará oberta la matrícula per al curs pròxim de totes les classes d'ensenyança que's donen a dita Escola.

Per ordre del tinent alcalde del districte V, senyor Rosés, s'ha fet una visita d'inspecció als baixos del núm. 15 del carrer de Vistalegre, d'on sortien emanacions fètiques que molestaven al veïnat.

Hi han sigut trobades 19 caixes d'ous covats, que han sigut destinades a loq oportu per a ser inutilitzat el contingut.

Un senyor Bordes dirigí als minístres d'Hisenda i de Governació telegrams sobre la qüestió de l'impost dels cotxes, en els quals telegrams hi havia frases i conceptes injuriosos per a l'Ajuntament.

El text d'aquests telegrams fou sotmès al Fiscal i aquest ha presentat al jutjat d'instrucció una denuncia per estimar que, en efecte, les frases i conceptes esmentats constituïen un delict d'injúries.

Entre l'alcalde i el governador han convingut en que, abans de pendre midex en favor dels obrers sense feina, convé que els presidents de les societats obreres facilitin una relació dels que's troben en aquell cas, per a evitar que's barregin certs individus que res tenen d'obers, però que solen sempre pescar en aigua turbola.

L'alcalde procurarà que els contractistes que tenen obres adjudicades per l'Ajuntament, les comencin com m'aviat millor.

La Secció d'Arbitris posa en coneixement dels concessionaris de patents de venda ambulants de primera classe del l'any 1913, que el dia 12 del corrent termina el plaç per a fer el canvi de l'ent del corrent any; passada dita data s'integraran les vacants als nous sol·licitants.

ULTIMA HORA

ULTIMA HORA

Més del conflicte europeu

(PER TELEFON)

Notes varies
 Madrid, 10, 145 *matinada*.
 Notes d'informació oficials i particulars sobre la guerra.
 «Està cremant la plaça de Mauberge.
 Se diu que el Kaiser ha presenciat els
 sitis de Ostende i de Nancy».
 El ministre de la Guerra angles organitza
 brigades d'infanteria per al Continent.
 «Després de la presa de Lemberg els
 russos continuen victoriosos a l'Austria».
 Han sortit de Berlín tres cossos de
 exercit cap a la Prussia Oriental.
 «En les 15.000 baixes angleses hi figuren
 5.000 desapareguts».
 «Els alemanys perden prop d'Anvers
 4.000 homes».
 Se suposa a Brussel·les que el total
 de baixes alemanyes és de 300.000.
 «A Alemanya s'ha fet una crida a tots
 els homes útils per a cubrir baixes».
 A Sant Petersburg neguen els avanços
 dels alemanys a la Prussia Oriental.
 De Danimarca diuen que els alemanys

han sofert grans baixes.

A Atenes és general la creença de que Turquia prepara un desembarc a les costes del Mar Negre quan deixi la neutralitat.

Doscents empleats dels ferrocarrils russos han sigut enviats a Odessa per a ocupar-se en l'administració de les línies austríagues invadides pels russos.

Recentment un coronel alemany s'apropà al seu despatx sense fer-se anunciar amb el cigar a la boca.

te es la primera persona que s'ha adre-
vit a entrar a la meua habitació sense
autorització meua.

I dirigint-se a un uixer, afegí: «Ac-
vosstè sortir an aquest senyor i pregua
al general Armink que me concedeixi un
minut d'entrevista».

El general, enterat de la ocorregut,
elogià al burgomestre i imposà al co-

De Londres s'ha venut que han arribat llistes addicionals de baixes: Són, 15 oficials morts, 52 sub-oficials i soldats morts; 78 oficials i 312 sub-oficials i soldats ferits.

A Teremberg, entre els presoners alemanys, hi figuren fills de distingides famílies alemanyes, enginyers, metges i altres professions.

Segons telegrames oficials de París rebuts a Londres, l'exèrcit aliat segueix amb èxit la ofensiva contra els alemanys.

S'està llurant una batalla en un cen-

Entre tant l'exèrcit alemany se separa de París sense intentar assediar-lo, essent evidentment son propòsit fer l'unió de les tropes del Sudest amb les situades més a l'Oest.

Els russos

Vigo.—Els tripulants del vapor anglès «Orousa» han explicat el transport de les tropes russes en la següent forma:

Foren conduïdes des d'Arkangel (Ma Blanc) en barcos britànics fins a Arxandén, port escocès, i des d'aquí pel sud a Portsmouth, on embarcaren amb rumb desconegut.

Els capitans dels barcos portaven ple-

Notícies angleses
Madrid, 10, 2'20 matutina
San Sebastián. — El ministre d'Es-
tat ha dit que segons comuniquen d'

Londres està confirmant que l'avenç del
alemanys ha sigut detingut pels aliats.
Ademés, els alemanys han retrocedit en
alguns punts amb grans pèrdues.
Els escriptors militars anglesos calcul-
len que actualment es batien a França
3.000.000 d'homes.

Rússia ha ordenat als seus reservistes que's troben a l'estranger que no facin el viatge, perquè a Rússia li sobre soldats.

(PER TELEGRAF)

D'origen francès

La situació

París, 9, 4'5 tarda.—Diu una nota oficial: «D'acord amb la política de la Unió Soviètica, la Unió ha facilitat aquesta tarda: «A l'ala esquerra, per més que'ls alemanys han reforçat les seves tropes, l'

La situació següent essent satisfactoria. Els almanys es repleguen davant dels anglesos.

Al centre, el nostre avanç és lent però general.

A l'ala dreta, l'enemic no ha resistit cap acció contra la «Gran Coromandel» de Nancy.

La situació als Vosges i l'Alsaci

Anglaterra i França
 París, 9, 4'20 tarde.—El ministre de la Guerra anglès, lord Kitchener, té telegrafiat al ministre de la Guerra de França, M. Millerand, dient que l'exèrcit britànic se sent d'acord de cooperar amb l'exèrcit francès, i que els anglesos

Banderes
París, 9, 4'55 tarde.—Segons una nota oficial, durant els combats lliurats les vores de l'Ourq varen ser prese-

Ha sigut imposada la Medalla Militar al reservista Guillemard, d'infanteria, que prengué a viva força la bandera del 3r regiment d'infanteria de fusellers d'Magdeburg.—Havas.

per D. Joan Torrent

Breu tractat d'agricultura, escrit en forma dialogada. Demanis a n'aquesta Administració al preu de ptes. 1'25 exemplar enquadernat, y ptes. 1 en rústica afeginthi 35 cèntims en segells si's vol per correu y certificat.

NICO-INDUSTRIAL
Escoles d'Enginyers Industrials
Exclusivament — Pelayo, 7, 2.º

NOTICIES
DE BARCELONA

Els moços d'Esquadra de la Garriga començaran haver detingut, a instància del jutge de l'estació, a un home que vagava sense bitllet.

Ahir un adroguer del carrer de la Creu de Canetons fou detingut a un dependent seu, de 17 anys, al qual acusava d'haver-li pres quartes del calaix.

Conduït a la delegació de policia, el dependent va confessar que havia comès furtis variats vegades, per lo qual va ser posat a disposició del jutge.

— **Dilluns gunga en cacerols EL ALUMINO.** Ronda de Sant Antoni, 68.

Ha sigut premiat en els Jocs Florals de Cardona el lleureista poeta nostre bon amic en Ramon Ribera i Llobet.

El senyor Ribera ha obtingut el premi ofert per la colonia cardonina de Barcelona per la seva poesia «Balada del Castell de Cardona».

— **No compreu Lavabos, Banys, Vaters, etc., etc., sense abans visitar la gran exposició de la casa Lacoma.**

Passatge de Sant Joan, número 44. Preus ventosos.

La banda municipal, situada en la plaça de la Cascada del Park, tocarà des de les quatre de la tarda d'avui, dijous, les peces següents:

«La guardia de Alabarderos», pas doble, San Miguel.

«Paragráfs III», obertura, Luppé.

«Orillas del Sébano», Lellenick.

«Concerto de clarinet», Wetge.

«Dolores», valsos, Watenfel.

— **Les millors cadires de Mèdula al Passatge de Cadira, 115.**

La comissió de Cultura i Foment de la Ensenyança Professional Mercantil de l'Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç de Barcelona ens prega que atencem als seus socis i als alumnes de la millora intel·lectual, que el dia 15 quedarà oberta la matrícula a les classes gratuïtes nocturnes per als socis i llurs fills. Se donaran les classes següents: Curs elemental, Reforma de Lletres, Aritmètica mercantil, Tenedoria de llibres i pràctiques comercials, Mecanografia, Taquígrafia, Francès primer, segon i tercer curs; Anglès, primer i segon curs; Geografia mercantil, Legislació comercial i Dret mercantil.

En el Casal Popular, Bruch, 49, principal, se donaran detalls als que'ls desitgem.

— **Amb motiu del naufragi del vapor «Bleiss», amb la mort d'alguns tripulants, a les cases conegudes dels corsers d'Àfrica i als seus vapors oneja la bandera a mig pal.**

Vapors amb passatgers entrats ahir al port:

«Monte Toros», de Mahó, amb 11.

«Beliver», de Palma, amb 4.

«Jorge Juan», de Valencia, amb 139.

«Xativa», de Canaries, amb 25.

Han passat a la presó els tres detinguts amb motiu dels trets del carrer de Tamarit: Lluís Vivó, Francesc Cabré i Joan Vila.

— **Fofo Glico-Kola-Lecitina,** cura debilitat. B. Doménech. Ronda Sant Pau, 71.

S'està procedint a l'arranjament de les sales d'audicions per a que's puguin començar a celebrar les vistes dels del dia següent al d'apertura dels Tribunals, que's realitzarà el pròxim dia 15.

Per avui no s'ha senyalat cap judici a la sala de vacances de l'Audència.

— **Durant la darrera guardia al Palau de Justícia, s'han instruit 11 diligències, ingressant dos detinguts als calabossos.**

De les diligències realitzades: 1 ha estat per robu, 1 per estafa, 3 per lesions, 2 per furt i 1 per falsedat.

Aquesta darrera es refereix a una suposada falsedat comesa al jutjat municipal de Sant Gervasi.

— **Estat atmosfèric d'Europa el 9 de setembre,** comunicat per la Societat Astronòmica de Barcelona, segons els telegrames rebuts de l'Observatori Central Meteorològic:

Ha avançat cap al NE. el centre de perturbació que hi havia sobre l'NO. de Espanya i SO. d'Anglaterra. El centre d'Europa que comprèn la Gran Bretanya,

Irlanda, França, Bèlgica, Holanda, Alemanya, Àustria, S. de Dinamarca i probablment el S. de Rússia.

El restant del continent està amb altes pressions, corresponent les més altes de 771 mm. a les Açores.

— **Juges al S. de França, NO. d'Espanya i Portugal.**

Tràngol a Cornuà, Oporto, Lisboa, Palma i goli de Lyó.

— **Uns propietaris d'Horta han manifestat a l'Alcaldia que hi ha en aquella barriada que tracta de que's vari el projecte d'allargament del tramvia, i han dit que desitgen que's faci tal com el va acceptar el director-gerent de la companyia d'acord amb l'alcalde.**

Una comissió d'obres ha entregat a l'alcaldia una nota de les fàbriques parades i una llista d'obres sense feina, suplicant a les autoritats que facin quelcom per aliviar aquesta situació.

Avui, dijous, a l'Exposició de joguines del Foment del Treball Nacional tindrà lloc el sorteig acostumat de joguines, quals premis són:

Primer: Un xarret d'un cent.

Segon: Una cadira per a noi.

Aquests dos regals pertanyen als fabricants senyors Armenters Germans i Arruga.

Es sortejaran, formant-se varis lots, 12 fanals, obsequi del fabricant don Joan Millat.

Ademés continuarà el repartiment de peces d'escacs dels fabricants senyors Fills de Francisco Baqué.

En el Centre Social de Bethlem està oberta de sis a vuit de la tarda la matrícula per a l'ingrés de les classes diurnes i nocturnes gratuïtes per a la classe obrera i de solfeig i piano per a nois i noies.

Les classes començaran el dia 15 del corrent. Les nocturnes són de vuit a dos quarts de deu i les de solfeig de dos quarts de sis a dos quarts de set.

El senador senyor Elías de Molins ha rebut el següent telegrama del ministre de Foment:

«Complazco manifestarle que como le ofrecí he ampliado hasta 31 diciembre plazo información pública sobre aprovechamiento aguas».

Ha sortit cap a Madrid el senador senyor Elías de Molins, per a gestionar importants assumptes relacionats amb la crisi agrícola que travessa la província de Tarragona, unint-se a les comissions d'entitats que han sortit de dita província.

Ahir, cap a les vuit del vespre, es sentí un tret al cap d'amunt del carrer d'Urgell, davant del número 14.

Al mateix temps, els escassos tranzeuts que circulaven per aquell indret veieren córrer un home, que no pogué ser detingut, ignorant-se si fou el l'autor del tret, i en aquest cas, els motius del fet.

A una senyora que passava ahir tarde per la plaça de Catalunya, li va caure a terra una pistola-revolver de les que usen els apatxes per a produir la asfixia.

Una dona que es trobava al seu costat, va sofrir tot seguit els efectes de l'explosió.

La policia va recullir l'arma.

La senyora que l'usava, sembla que és una parenta (?) sobredrogada d'un personatge polític molt conegut a Barcelona.

Amb motiu de l'elecció del Sobirà Pontifex, s'ha cursat aquest telegrama: «Cardenal Camarling-Roma.—Lliga Senyores Acció Catòlica de Barcelona i Delegacions de Catalunya feliciten i redden homenatge filial al Pare Sant.

— **Presidenta, Caritat Giraudier.**

— **Tribunals Industrials.**

Per avui, dijous, s'han efectuat els següents senyalaments:

— **Avant-judici.**—A les nou del matí.

Número 1.032.—Per reclamació de salaris de l'obrer Agustí Armanyà contra el patró Antoni Soteras.

Número 1.033.—Per accident de treball de l'obrer Eliseus Canella contra el patró Vicens Argemí.

Judici.—A dos quarts d'onze.

Número 948.—Per accident de treball de l'obrer Joaquim Martín contra la Companyia de Segurs «Hispanias». Jurats: Patrons Mesquida, Palleja i Pere Juan. Obres Villaplana, Pàmias i Vidal.

A les onze.

Número 951.—Per reclamació de salaris de l'obrer Magí Anglada contra el patró Joan Galadrà. Jurats: Patrons Ruiz Balaña i Palleja. Obres Caballé, López i Matallana.

— **L'Institut Agrícola Català de Sant Isidro s'ha rebut una comunicació del ministre d'Hisenda, en contestació a la que dita entitat li envià per la R. O. regular l'importació dels envasos de fusta.**

Reconex el ministre l'importància que té l'assumpte per als interessos de la producció forestal i ofereix tenir-los en compte en lo successiu.

— **S'ha celebrat una Assemblea de propietaris i contribuents de Massanet i Martorell de la Selva, per a coadjuvar a la derogació de la llei de substitució de consums en els pobles rurals.**

La Memoria aprovada en la que's patienitzen els perjudicis que a la proposta irroguen els repartiments municipals, ha sigut remesa a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidro, oferint-se la Comissió organitzadora de l'Assemblea a dita entitat, amb l'objecte de cooperar en els treballs que de temps té emesos per a derogar o reformar l'esmentada llei.

— **L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona, des de demà, divendres, quedarà oberta la matrícula per a les classes del curs 1914-1915, podent adquirir-se a Secretaria tots els dies feiners de deu a dotze del matí i de sis a dos quarts de nou del vespre per l'ordre que previament s'anuncià.**

El diumenge vinent tindrà lloc els exàmens de les alumnes de les classes preparatòries de Gramàtica Castellana i Aritmètica que han funcionat durant l'estiu.

El dia 15 finalirà irremissiblement el plaç d'admissió de sol·licituds per a les classes de les alumnes noves.

— **Telegrams detinguts per no trobar a llurs destinataris:**

De Villagarcia, a Antoni Alalla; de Burdeos, a Girard, Universitat, 41; de Monzon, a Palmira Martí, Carretes, 37; primer de Madrid, a August Dechaux; de Calanda, a Manuel Bosque, Presó Model.

La eminent publicista i lleurejada poeta senyora Carme Karr, ha guanyat en el Jocs Florals de Cardona, oferint per als germans Clara, escultors amb un treball titulat: «Balada en prosa».

La nostra enhorabona.

DE FORA

— **Diu el confrare «El Pla de Bages» de Manresa:**

«Festa literària a Sant Gervasi. La reina de la festa és manresana. El pròxim diumenge, a les quatre de la tarda, se celebrerà a Sant Gervasi (Barcelona), la festa literària dels Jocs Florals, i de la Flor Natural, ne fou guanyador el nostre amic i col·laborador don Fidel Riu.

El senyor Riu ha escullit per Reina de la Festa a la hermosa i elegant senyora Pepita Gras i Prat, filla del comerciant don Marià Gras i Figuls.

Acompanyaran a la senyora Gras, les simpàtiques i agradables senyores d'aquesta ciutat, Anita Ferrer i Bohigas, germana del conegut industrial sastre, nostre amic don Valentí Ferrer, i Mercè Oliveras i Serra, filla del farmacèutic don Ramon Oliveras.

Les quatre altres senyores que junt amb les Ferrer i Oliveras formaran la Cort d'Honor de la Reina; seran de conegudes famílies de Barcelona i Sant Gervasi.

Al guanyador de la Flor Natural l'acompanyaran varis amics ex-redactors de la Revista «Germanor».

A tots la enhorabona.

— **Han començat les obres del port de refugi de Blanes.** S'havia pensat amb solennitat el fet amb una gran festa en honor del diputat per aquell districte senyor Ventosa i Calvell, a qui's deu la important millora, però se n'ha desistit per les circumstàncies.

— **L'intel·ligent contractista senyor Serres, que té adjudicades aquelles obres, pensa donar-hi gran impuls.**

En les llistes d'obres s'hi inscriuen molts minaires de Malgrat, avui en vaga.

— **CARDONA.**—Festa Major. Segon centenari de la capitulació gloriosa en la guerra de Successió.—Dissabte, 12.—Tril·leig de campanes i caçada. Arriba del senyor Bisbe de Solsona doctor

don Francisco A. Vidal i Barraquer, qui en santa visita pastoral farà la solemne entrada en aquesta vila. Traslació de l'imatge de la Mare de Deu del Patrocinio des de la senyorial casa de l'Oratori a l'iglesia parroquial, amb acompanyament de la Banda i del tradicional «Ball de bastons». Solemnitats completes. Repartiment de bonos als pobres.

Recepció de la caravana automobilista composta de les colonies cardonines de Barcelona i Sabadell. Al pas de la comitiva s'engegarà una traca valenciana. Serenada al senyor Bisbe.

— **Diumenge, 13.—Bonjorn.** A les 9'30: missa de pontifical, celebrant-la el senyor Bisbe amb assistència de les autoritats, qui acompanyades de la Banda i «Ball de bastons» aniran en corporació de Cà la Vila a l'iglesia. Predicà les glòries de Nostra Senyora. L'orador orarà i compartirà mossen Josep Cardona i Agut, beneficiat de Sant Jaume de Sabadell. Professó. La Banda «La Natural» anirà a rebre la Banda del batalló de Reus. Jocs Florals. Ofrena d'un artístic llac alegòric, de les dames cardonines de Sabadell, per a la Flor Natural. Serenades. Lluminares públics. Variades funcions de sarsuela i drames i variats als teatres i societats recreatives.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

— **Dilluns, 14.—Bonjorn.** Missa de campanya al baluard de Santa Isabel, on celebrerà la santa missa i benirà la bandera del Somatènt el senyor Bisbe. Tronada. Predicació, explicant el fet que commemora aquesta vila, l'el·lecció orador cardoní mossen Joan Serra i Vilà.

anglès que són els millors que hem tingut ocasió de veure de molts anys en aquesta banda.

La resta de l'espectacle és compòs de cinematògraf i números lleugers de musical-hall figurant entre ells la cobejada coneguda per Pastora Imperio, el debut de la qual crida nombrosos públics.

Com diu molt justament el «Diario de Barcelona», «la distinció i gràcia amb que cantà alguns couplets i ballà uns típics dances, feren que fós molt aplaudida».

— **Realment, dintre el gènere, és quelcom d'extraordinari, sent de notar, pel que respecta a la nit del debut, que cap de les cançons cantades i mimades traspasà els límits de la prudència que és de desitjar a tot espectacle públic.**

Diputació

La Comissió Provincial, en sessió de ahir, va despatxar els següents assumptes de la Secció de Foment:

— **Informe en el recurs d'alçada interposat per don Josep M.ª Moreu Fornells contra una multa que li imposà la tinença d'Alcaldia del districte V d'aquesta capital per infracció de les Ordenances municipals.**

Idem id. per don Francisco Casany, director gerent de la Companyia General de Cotxes i Automòbils contra una multa que li imposà la mateixa tinença d'Alcaldia per infracció de les propies Ordenances.

Idem id. pel mateix interessat contra una altra multa imposada per la tinença d'Alcaldia del districte III.

— **Petició de l'Ajuntament de Sarrià, referent a l'arregle del camí de Sarrià a Vallvidrera en el troc comprès entre la plaça de Mossèn Jacinto Verdaguer i la Rectoria.**

— **Lluçament de la quantitat necessària per a executar les obres de desguament en una part del camí de Parets a la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinas.**

Idem id. per a reparar el troc del camí de Terrassa a Talamana, comprès entre el Collado i la Font d'Estenelles.

— **Devolució de la fiança al contractista del camí veïnal de Martorell a Vilatorrada del Penedès, troc primer, secció primera.**

— **Autoritzacions sol·licitades per don Joan Martori, don Ferran d'Almeda, donya Dolores Ocerans, don Josep Riera, i don Joan Amat, per a construir obres tocant amb vies provincials.**

— **Ahir varen visitar al senyor Prat de la Ribera el contractista d'obres senyor Oliva.**

També el va visitar una nombrosa comissió de l'Unió Gremial de lllogadors de cotxes i autos, acompanyats del seu lletrat senyor Benet.

— **Ans d'anir marxà a Madrid el senyor Bartrina.**

— **Va estar a visitar al senyor Prat de la Ribera, don Lluís A. Sedó.**

— **El diputat don Feliu Fages ha tornat de la Garriga.**

Govern civil

Visites

Han estat a visitar al governador una comissió d'escultors figuristes, el president i secretari de la Unió Gremial, una comissió de lllogadors de cotxes i autos, acompanyats del seu lletrat senyor Benet.

— **Ans d'anir marxà a Madrid el senyor Bartrina.**

— **Va estar a visitar al senyor Prat de la Ribera, don Lluís A. Sedó.**

— **El diputat don Feliu Fages ha tornat de la Garriga.**

— **Ahir a migdia el governador va manifestar als periodistes que se sentia satisfet d'interès per a comunicar-los, afegint que la tranquil·litat era completa en tota la província.**

— **El senyor Martorell**

El quec de brigada, don Francisco Martorell, que va ésser ferit per un anarquist, ha sigut proposat per una recompensa.

— **El blat**

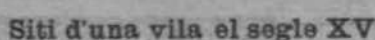
El senyor Andrade va manifestar amil als periodistes que s'esperaven dos vapors carregats de blat, i quel preu d'aquest article havia baixat.

Publicacions rebudes

— **Acabem de rebre els números 68 i 69 de «Revista Eclesiàstica», publicació mensual de la «Associació d'Eclesiàstics», de Barcelona, contint el següent interessantíssim sumari:**

«Enric Fla i Deniel, «Plus X»; Lluís Carreras, «El Congrés Litúrgic de Montserrat (II)»; Jaume Cararach, «Doctrines econòmiques de alguns eclesiàstics espanyols de los siglos XVI, XVII i XVIII»; Josep M. Bover, S. J., «La universalitat del diluvi»; Una paràndia infundada

247

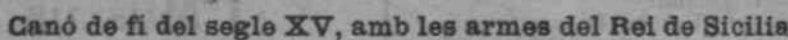

II

*Mos sospirs son trebuches que despar...
e los gomechs bombardex per tirar...*

La «trompa», «bomba» o «buch» és la part anterior i cilíndrica de les

Canó de fi del segle XV.

Un dels primers noms que disting
s peoes d'artilleria és la culebrina

ssísim inventari, fet a 19 de setembre de 1497, de les armes dels castells de Perpi-

en de l'edifici degueren tenir forma ben poc artística. No aixís les de fosa, a les que es procurà donar un aire altament decoratiu, que semblava que havien estat modelades a partir d'alguna mular la màquina de cançons. Duten fillets, relleus i llegendes decoratives i fins hi hagué canons convertits en una espècie de drac o del tot omats com un morter o una campana. Un manuscrit conservat en el departament d'estampes de la Biblioteca Nacional de París, dibuixa dues bombardes que podem classificar com a nostres, ja que entre la ornamentació exterior hi ha les armes d'Aragó i de Aragó i Sicília. Són pe-

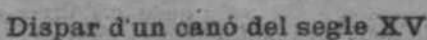
Josep GUDIOL I CUNILL, Pbre.

Introducció

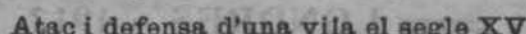
Diu aixís:

però, dret a tot arreu. A dalt, el sobirà amb el casc d'argent i l'aguila d'or, no

de llarc... Entreu en un palau de justícia: hi trobareu un turista que ha si-

Reconstrucció de Violet-le-Duc, segons diverses miniatures de l'època

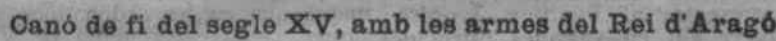
tes tòmiques negres els kepis francesos en els quals, sols una pobre placa en forma de cristallino, recorda els bells temps d'art de la pau. Després de quelques anys d'espera, podrà dir-se que el món. Weï, no són més que evocacions de mutilacions i de desfetes. Cris de victòria, horribles crits en els quals hi ha de seki i de sang, ens arriben també d'aquestes encantadores riberes on abans la nostra imaginació pasturava, i que avui són pastures seques i sense herba.

Un dia anuncià d'una pròxima invasió dels grocs.

Uns. Sembla que l'escriptor, el psicòpatolun un interès més fort en la guerra com menys interessant aquesta s'ha al pintor com si en certa manera ha de la guerra.

Es això un simple etzar, una fragilciencia que l'ahir no coneçgué i no demés potser tampoc coneixerà?... És l'ínici d'un gran canvi que s'estén en la realitat, en la idea i en la ge de la guerra?...

La guerra, que potser direr punt el que la guerra? La guerra moderna preocupa a tots els esperits, no

tes guerres de les quals tothom parla, ningú les ha viudes mai. Cada any

han pas recullit els seus pinzells. Lo mateix passa a l'estranger. Llevat de les

per Raimón Casellas

(Continuació)

I lo mateix que aquelles abocions grolleres, aniran fugint de vant nostre les gradinades monestres i insubstancials, les allegories imatges a punt de caure, els estils amb paperets plens d'arrugues i les lumnies pseudo-coriolífiques amb gecs enrotllats a l'enconorn del luster, totes les demás rampines que en Vives, pintor de Cà la Ciutat, posà l'any 1700, al monument funerari de l'any 1.

Més ara ve l'hora de preguntar: Quina invenció enginyosa, amb quina mulla, amb quina ordinació, va subsistir en Viladomat aquell cúmul d'adfectes. Doncs, amb la ordinació corintia. I lament. El preclar artista barceloní amb justícia ésser considerat entre altres com el restaurador gràfic de rints, i potser fins com l'introductor d'ern d'aquell ordre en tota la seva grritat sistemàtica. No volem pas dir això que, des del segle XVI, sempre a temps més rars, els artistes haguessin emprat la columna de models d'estil. De columnes corinties, ben bé tí i ben aroses, ja n'hí havia, per exemple, en els finsrals de Casa Gu. Pilastres corinties, també n'havia lades mestre Blay en la fatxada de la Diputació. Però, en abdos casis, columnes i pilastres no passen ment exornatiu, extern, fàcilment títuible per un altre. A Casa Gu, és servien de llua vertical d'entru-

PRIMERA MEDALLA BARCELONA 1907

COMPRA VENDA

G. HOMAR

MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION

CANADA 4 BARCELONA

TALLERES Carrer Sarrià, 88

Mobles Artístics

Joan Busquets

GRAN PREMI D'HONOR
LONDRES - 1912

Aquesta casa no ha traslladat el seu despatx;
segueix en el carrer de la Ciutat, número 6

MOSAICS E ESCOFET & C

Ronda de Sant Pau, 10

GRANS TALLERS DE FOTOGRABAT

C. Murtra

Hospital, 49, principal. - Barcelona

P. REIG I FILL

CONSTRUCTORS DE MOBLES

Casa fundada en 1852 Telèfon núm. 3.784

Despatx, Exposició i Venda TALLERS

Rambla Catalunya, núm. 23 Carrer Universitat, núm. 21

ANTIGUITATS

COMPRA VENDA

J. DALMAU

18-Portaferrissa-18
BARCELONA

Galeria d'Art contemporani

Institut Cristià d'Arts Decoratives

S. CALSINA - Casa fundada l'any 1872

M. DOMINGO PERIS, ESCULTOR

Tallers d'escultura religiosa

EXPOSICIO I TALLERS PINTURA - DECORAT

62, Passeig de Gràcia, 62 - Reproduccions Artístiques

Compra i venda d'antiguitats

ANDREU MASSOT

Baixada de la Presó, 5, i Plassa Rey

GRAN SALÓ PARÉS

Exposició Permanent

BELLES ARTS

Renovació d'obres setmanalment

Bronzes - Porcelanes i objectes artístics

Casa fundada en 1840

Carrer de Petritxol, 3 i 5
BARCELONA

En la Libreria Nacional i Extranjera

72, Rambla de Catalunya, 72 (cantonada Valencia)

Novetats en

llibres d'Art

i reproduccions gràfiques

RENART & C.^{IA}

Gran assortit en objectes d'art, fabricació de la casa, propis per a regals

Reproduccions, clàssic i modern

Retrats, obres d'art dels grans mestres

Exposició de reproduccions fotogràfiques al carbó

Grabats, Marcs i motlures d'art

271, Diputació, 271 (entre Claris i Passeig de Gràcia)

ment entre les gracioses joguines platejades que floricen la façana. A la Diputació fan tan sols de divisa, als coscos semi-avencats que flanquegen la majestuosa façana, concebuda segons els canons dels palaus romans de Ghigi, Panfilio, Strozzi (1). En l'un i l'altre cas, els elements de corintí no formen rigürosos no sols per tot tant, imprescindibles les verticals d'aquell estil que, lo mateix que corintí, haurien pogut tractar-se jòniques o de qualsevol altra diversa configuració.

En les pintures i en els projectes arquitectònics den Viladomat, és altra cosa. Per a en Viladomat l'ordinació corintí, una obsessió, una preferència a priori, una obsessió, un paritíus. La predilecció irresistible que a totes hores sent per semblant ordre se posa clarament de manifest en les columnes lises o estridides, en els entaulaments, senzills o complicats, en els pedestals, en les carteres que, així que's tracta d'arquitectura noble, sobre tot de residències papals, el mestre desseguida fa sortir. No hi ha més que observar tal escenari en les series de les seves històries més famoses: en la popularíssima de «Saint Francesc», quan el Papa otorga la llicència per a fundar l'orde franciscà; en els records gràfics que's conserven de la vida de «Saint Bruno», quan el sant és presentat al Pontífex. L'orde corintí llueix allí en variades estructures. Però, aon l'estil es desenvolupa en tota la seva sistematització plenitud, és en els monuments de Santana Santa que en Viladomat va projectar per a la Seu de Viladomat.

I fins a cert pun s'explica l'afició que a l'ordenança corintí impulsava al mestre, considerant el domini tècnic que hi tenia i la gràcia especial amb que sabia adaptar-la a les escenes nobles dels seus quadres. Quan, en comptades excepcions, la prova de substituir per un altre estil arquitectònic, no surt tan airo de la provatura. A l'alegoria de «L'Estíus» (2), aon porta uns homes banyants en el port de Barcelona, a primar terme hi posa un pòrtic fantàstic, constituït principalment per unes columnes de fust lleugerament inflat i de capítells més o menys jònics, que no demostren ni gran fermesa d'òrbit ni gran seguretat de gust en l'unitat via empresa. I això deu fer que, tenint el pòrtic conciença de la seva inferioritat en les demés ordenances clàssiques, insisteix constantment en la corintí, fins al punt de transmetre-la als seus deixebles, qui a la vegada la transmetran a les seves, passant-la, com una herència d'escola, de generació a generació. Columnat, tramallats dibuixats en Francisco Gravats de l'entorn de Carles III a Barcelona, baldament als entre parres, pètxines i rocalles a la moda de Luis XV. I columnetes igualment columnes posarà en Nicolau Travi en els altars de darrers de la centuria, mal vaig acompanyades d'enquadraments, garlandes i llacertes a la moda de Luis XVI. En igitures i monuments, en dièstres i en pintures, en gravats de festes de carter i en guarniments que's commemoren, es veurà com triomfarà per llarg temps l'ordre preferit pel mestre Viladomat.

Veritat és que durant els cicles del Renaixement va gaudir, sempre i a tot arreu, de favor l'estil corintí, el resuclit amb més puresa, tant per italians com per francesos, a causa dels bells exemplars antics que s'havien trobats en llurs països i en temps del professor barceloní, deuria anar voltat de gran prestí, sobre tot per haver bastit Claudi Perrault la Columnata del Louvre, entre el pasme admiratiu de la gent contemporània. Però, i quin abim de diferència! L'estil imponent, sumptuós, magnífic, de l'arquitectura de Luis, el Gran, apenas té res que veure amb el concepte senzill, sobri, del nostre Viladomat. Hi ha tanta distància de l'un a l'altre, com de la manera arquitectònica, ponderada i gràcil, usada pel pintor barceloní, amb la que estalava en Ferran Bibiena amb les seves fastuoses composicions, i en les seves complicades escenogràfies, plenes de coscos, superposicions, de columnes cubiljades. Més, molt

plexes superposicions, d'atormentades superfícies, de ressats i cargolaments. Un plan clat i raonable que la intusió de construcció possible, verosímil, abraça de cap a cap tot el compartiment, en el que's destaquen, cada cosa al seu indret degut, els diversos elements de decorat i d'edificació fingida. Una menula, d'agrades i lleus volutes, sostenint airosa imatge; un pedicel, surmontat per senzill floró, que atpegueja la cornamenta, tot limitant el caranyol de l'arc central; un gran escut, al mig de tot, graciosament curvillat, posat a manera de cimbal, i del qual pugen gentils garlandes, integrats el primer terme d'aquest cos superior. Més endins apareixen espaisos galeries, vorejades amb baranes de delicats balustres (6), sostenint-se damunt d'arcades d'aparellat aspecte. I encara més cap al fons, s'hi veu un deambulador que dona la volia a l'espai semicircular aon s'installa el basament del sagrari.

En quant a la part interior del projecte, formada pels pedestals, per les columnes i els entaulaments, s'ha de dir que en Viladomat no se separa, ni poc ni molt, de l'ordinació que, en la seva època, devia passar per clàssica. Perquè, si no és el canó de proporcions romà, consignat un dia per Vitruvi amb més o menys obscuritats, és sens dubte una de les fórmules més comunament emmallevades als tractadistes italians del Renaixement, la que adopta el mestre barceloní.

Que, el era home de llibres i lectures i, per lo tant, sabedor de les coses que calien al magisteri d'art que professava, és afirmació que pot fer-se sense escrúpol. Quan altre fet no ho provés, ho provarien les notes de característic que diuen que va deixar escrites de propi puny, amb el títol de «Secretos del arte de pintar» (7). Ademés, se suposa amb fonament que posseïa, sinó una biblioteca, una extensa col·lecció formada per bon nombre de volums (8). Doncs, d'entre aquelles obres, i no n'hauria de les que tractaven d'ordres clàssics? No formarien part de la col·lecció les «Medidas del Romano», per exemple, l'autor de la primera edició de l'any 1526, ja donaven un gravat del capítol corintí? O no hi hauria els llibres d'arquitectura del Serlio, traduïts per en Villalpando, que, des del 1585, corrien per aquests mons de Deu, il·lustrats amb estampes dutes d'Itàlia? I altres obres encara, com edicions del Vitruvi, de l'Alberti, del Vignola o del Palladio que, a les darreries del segle XVI i a principis del XVII, s'havien anat traduint al castellà (9)?

R. CASSELLAS

(De l'Annari de l'Institut de Belles Arts de Catalunya, 1907).

(Seguirà.)

(1) Vide: «Nuova raccolta delle più belle vedute di Roma, disegnate e intagliate da celebri autori» - Roma, MDCLXXI.

(2) Aquesta alegoria de l'«Estíus», junt amb les seves companyes de la «Fardora», l'«Hivern», i la «Primavera», són propietat de la família Llorens i vanen ésser exhibides al Saló de la Reina Regent, quan l'Exposició de l'Art Antic, de 1902.

(3) Vitruvi: Liber IV, Caput I.

(4) Aquest dibuix-projecte, encara que reproduït en altres ocasions, no havia estat estudiat fins avui. Actualment forma part de la Col·lecció Casellas i procedeix de l'antiga Col·lecció Rigalt.

(5) Tal era encara l'opinió que s'havien sentit de llavis del mestre don Josep Rigalt, del pintor decorador don Josep Mirabent i de l'acadèmic i publicista de Belles Arts senyor Martí i Ardeu, qui, a la primera meitat del segle XIX, havien vist el monument instal·lat durant els dies de Dijous i Divendres Santa. Segons el dir d'aquells artistes, oferia magnífic aspecte el monument, amb la seva part central, avencada i corpòria, ocupant el mig de la portada i les parts laterals i reculades, figurades en perspectiva, arribant fins a les capelles del Baptisteri i de la Parròquia.

(6) Per cert, que els balustres anforiformes, amples de dalt i estrets de

baix, que en Viladomat està en el seu projecte de monument, són diametralment oposats de gènere als que designaven, no solament com a corintí, sinó com a dòrics, jònics, toscans i compostos, els preceptistes del Renaixement. Lo mateix si es tracta dels italians Vignola i Palladio, que dels francesos Blondel i D'Aviler, tots els preceptistes estien conformes en traçar els balustres, de qualsevol d'aquelles cinc ordenances, amples en la part baixa i estrets en la superior. En Bibiena, en la seva «Architettura Civile», no dona la forma dels balustres, ni tan sols ne parla. Mes lo que sí recordem és que en alguna composició de dibuix, com «Jesús en el pretori», no posa en una barana altíssima, que són amples de dalt i estrets de baix, per l'estil dels usats pel pintor barceloní. Seria una influència del mestre bolonyès sobre el seu deixeble del carrer del Bou? El detall és prou significatiu per a fer-lo recalcar.

(7) Fontanels del Castillo: «Antonio Viladomat», p. 200.

(8) Vide: «Historia de las Ideas Estéticas en España», de Menéndez i Pelayo. Tomo II, vol. II, notes bibliogràfiques del cap. XI.

Crònica

Escola d'Arts i Oficis i Belles Arts de Barcelona.

En compliment a lo previngut en el Real Decret de 16 de desembre de 1910 i demés disposicions vigents, des del dia 1er al 30 de setembre, queda oberta en aquesta Escola Central i en les seves sucursals, la matrícula ordinària del curs de 1914 a 1915 pels alumnes de les ensenyances que en els seus cursos corresponen a les classes lliures de Paisatge, Dibuix i Pintura aplicats a les labors de la dona, i aplicació del color i del Pirogravat a les labors de la dona, moblatge, etc.

Els que acreditin que per justa causa no hagin pogut matricular-se en el repte plaç, podran efectuar-ho com a matriculats extraordinària, en les classes orals durant el mes d'octubre, i en les gràfiques en el mateix mes i següents fins l'últim dia de febrer; passats aquests plaços no s'admetrà matrícula oficial per a les expressades ensenyances, ni cursarà cap peticció que's faci en aquest sentit.

Els drets de matrícula són: Cinc pesetes entregades en metàl·lic al fer l'inscripció per a cada una de les ensenyances de Belles Arts i les ja mencionades classes lliures; per a les demés compreses en la Secció d'Arts i Oficis és gratuïta. S'entregaran, ademés, els timbres mòbils que corresponguin per al resguard de matrícula.

De conformitat amb l'article 42 del R. D. de 16 de desembre de 1910 per a ser admes a matrícula, es requereix ser major de 12 anys, acreditar saber llegir i escriure, i les quatre regles d'aritmètica. Tindran preferència per a ingressar els que haguessin guanyat aquesta distinció en el curs anterior, i entre aquests als que acreditin ser artesans, fills d'artesans o dependents del comerç.

Els interessats hauran d'acreditar la seva edat, els majors de 14 anys amb la seva còpia personal i els compresos entre 12 i 14 amb la certificació de la inscripció del seu naixement en el Registre Civil i el testimoni d'una persona coneguda resident en aquesta capital. Ademés, es fa necessària la presentació d'un certificat facultatiu en el qual s'acrediti la data que han sigut requalificats.

Per a l'ingrés a les classes de Dibuix i Escultura del Natural, els alumnes deuren tenir aprovades les de Dibuix i Escultura de l'Antic, i en igualtat de mèrits se seguirà el dels excedents per rigorós ordre de matrícula.

El dia 1er d'octubre de cada any caduquen els drets que són inherents a les matrícules del curs que acaba el dia anterior.

Hores de matrícula: A la Secretaria de l'Establiment Central, Casa Lliura, des del dia 1er al 30 de setembre a fi de febrer.

A la primera Escola de districte, carrer Aribau, 7, baixos, els dilluns i dimarts feiners, de les quatre a les sis de la tarda, durant el mes de setembre.

A la segona Escola de districte, carrer de Girón, núm. 100, baixos, els dimecres i dijous feiners, de les quatre a les sis de la tarda i durant el mes de setembre.

A la tercera Escola de districte, carrer del Manso, núm. 70, baixos, els divendres i dissabtes feiners, de les quatre a les sis de la tarda i durant el mes de setembre.

Ensenyances que's cursen: A l'Establiment Central: Secció d'Arts i Oficis, Aritmètica, Geometria i Elements de Construcció, Dibuix lineal, Dibuix artístic, Modelat i Buidat, Fusteria i Mobles, Metallisteria i Ceràmica, Composició decorativa (Pintura i Escultura), Concepte de l'Art d'Historia de les Arts Decoratives; de la Secció de Belles Arts: Teoria i Historia de les Belles Arts, Anatomia pictòrica, Perspectiva, Dibuix i Escultura de l'Antic, Color i Composició, Dibuix i Escultura de l'Antic i de la Natura.

A la primera Escola: Dibuix Artístic, Modelat i Buidat.

A la segona Escola: Dibuix artístic, Modelat i Buidat.

A la tercera Escola: Dibuix artístic, Modelat i Buidat.

Al Parc: Dibuix artístic, Color i Composició (Classes lliures de Paisatge i Estudi de la Composició artística a la aquarella i altres procediments).

Al carrer d'Aribau, núm. 5, baixos, classe lliure: Quix i Pintura aplicats a les labors de la dona.

Fins al 15 del present setembre inclushu, a de onze a una, seran admeses a la Secretaria d'aquesta Escola, Casa Llotja, i després les instances dels alumnes per a l'ingrés per examen de prova a les classes de Dibuix i Escultura de l'Antic i del Natural; i Color i Composició.

Escola de l'Institut Català de les Arts del Llibre.

La Junta Directiva de l'Institut Català de les Arts del Llibre ha disposat que a partir del 15 de setembre s'obri la matrícula per a l'ingrés en la Escola Pràctica Professional durant el curs de 1914-15. En la Secretaria s'entregaran les fulles d'inscripció, en dia de la nit. Les lliçons començaran el dia 1er d'octubre, segons aquest programa: Dibuix general artístic, Tipografia (seccions de caixes, d'estancament i de composició mecànica), Litografia, Enquadernació i Gramàtica, aplicada a les regles del caixista.

S'adverteix als que desitgin ingressar en la Escola Pràctica Professional de l'Institut, s'atenguin a aquestes prescripcions:

Primera. La ensenyança és completament gratuïta.

Segona. La documentació per a inscriure's s'entregarà per la Secretaria als interessats igualment gratuïta.

Tercera. Al sol·licitant l'inscripció, en dia sol·licitant deuria exhibir el certificat d'haver sigut vacunat o revacunat, sense cap circumstància i si serà denegada la sol·licitud.

La matrícula quedarà tancada el 30 de setembre.

El quadre den Fortuny de la Diputació.

Segueixen els treballs de neteja i reentelació de la celobre tela den Fortuny, que decora un dels murs de la Sala de Sessions de la Diputació Provincial.

Abans de procedir a la reentelació, ha sigut convenientment netejada la tela dels gruxos que l'atubafiera i la pols havien acumulat damunt de la pintura. Aquesta operació ha sigut portada a terme amb tal èxit, mercedament l'aprovació dels senyors de la Junta de Museus, que en comissió presidida pel seu president don Manuel Fuxà, i acompanyada del pontent nomenat per a aquest afer, don Emili Cabot, visità fa pocs dies els treballs.

La tela den Fortuny, un cop acom-

plerts els treballs de neteja, serà posada curosament damunt d'un tauler montat a l'efecte, procedint-se allí a la delicada operació del seu reentelatge, que ofereix grans dificultats per les seves extraordinàries dimensions.

Un molí iari

Als aparadors de la Casa Reig i Fill, en el seu nou establiment de la Rambla de Catalunya, hem tingut ocasió de veure un magnífic mobiliari de menador en estil modern, destinat a una acabalada família sabadellenca.

El referit mobiliari, que presenta uns bells caràcters d'originalitat, és construït en caoba natural, reforçada amb plafonats de linum, decorats amb bells motus ornamentals de marqueteria.

En Luis Reig, que és el projectista i constructor d'aquests mobles, ha donat amb ells una bona mostra del seu art, fugint de les humils fredors dels mobles vienesos i alemanys, per a donar a una gràcia barroca més senzilla i escaient a la nostra manera de ser.

Al felicitar el mestre Reig per aquests amoblaments, idèntics també a l'acabalada família sabadellenca, que a tan bones mans ha sabut emmarcar aquesta feina.

Biblioteques, Arxius i Museus

BIBLIOTECQUES:

Biblioteca de Catalunya. (Institut de Estudis Catalans).—Palau de la Generalitat, de cinc a vuit de la tarda.

Arxius.—Oberta de les nou del matí a la una de la tarda; i de les vuit a les deu del vespre. Passeig de Sant Joan, 26, principal.

Acadèmia de Ciències i Arts.—Oberta de les tres a les sis de la tarda. Rambla dels Estudis, 9.

Dels Museus Artístics (especial d'Art).—Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

De l'Acadèmia Provincial de Belles Arts (especial d'Art).—Oberta de les onze del matí a la una de la tarda. Segon pis de la casa Llotja.

De l'Escola de Belles Arts (especial d'Art).—Oberta de les set a les nou del vespre. Per als alumnes: Segon pis de la casa Llotja.

De l'Escola d'Arquitectura: Segon pis de l'Universitat.

Del Seminari Conciliar.—Oberta de les deu del matí a la una de la tarda: Universitat, 2.

Provincial Universitaria.—Oberta de les deu a la una de la tarda. Edifici de la Universitat.

ARXIVS:

Episcopal: Palau Episcopal.

Municipal.—Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comptes de Barcelona.

De Protocol: Notariat, 4.

Del Real Patrimoni: Palau de la Diputació.

De l'Universitat: Edifici de l'Universitat.

MUSEUS:

Artístic i Arqueològic de Barcelona.

Obert de les nou del matí a la una de la tarda i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc.

Provincial Arqueològic.—Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agueda. Plaça del Rei.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura. Segon pis de l'Universitat.

D'Historia Natural.—Historiari: Al passeig de les Magnòlies del Parc.

D'Historia Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

D'Historia Natural de l'Universitat: Edifici de l'Universitat.